

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน โรงเรียนเอกชน
ที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 582 โรงเรียน
รวม 11,924 คน (คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. <http://www.opec.go.th/> วันที่ 15
พฤศจิกายน 2550)

ตารางที่ 1 ประชากร

จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวนโรงเรียนขนาด				จำนวนครู
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	
นครราชสีมา	24	42	28	94	2,575
บุรีรัมย์	4	6	14	24	592
สุรินทร์	0	2	5	7	112
ศรีสะเกษ	4	5	8	17	607
อุบลราชธานี	12	16	21	49	1,066
ยโสธร	2	3	5	10	261
ชัยภูมิ	2	5	18	25	425

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จำนวนโรงเรียนขนาด				จำนวนครู
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	
อำนาจเจริญ	0	2	3	5	91
หนองบัวลำภู	1	3	5	9	183
ขอนแก่น	30	34	39	103	1,732
อุดรธานี	4	8	28	40	1,043
เลย	3	5	8	16	243
หนองคาย	5	13	16	34	428
มหาสารคาม	3	5	15	23	370
ร้อยเอ็ด	7	10	13	30	651
กาฬสินธุ์	5	17	19	41	688
สกลนคร	5	11	20	36	557
นครพนม	3	4	7	14	208
มุกดาหาร	0	2	3	5	92
รวม	114	193	275	582	11,924

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 372 คน ซึ่งผู้วิจัยขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากประชากร จำนวน 11,924 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 303)

2. ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

2.1 สุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จาก 19 จังหวัด มาร้อยละ 40 ได้จำนวน 8 จังหวัด โดยจำแนกจังหวัดออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอีสานเหนือ ได้แก่

จังหวัดชัยภูมิ อุดรธานี มหาสารคาม และสกลนคร และกลุ่มอีสานใต้ ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี รวมมีโรงเรียน 221 โรงเรียน

2.2 สุ่มโรงเรียนใน 8 จังหวัด ตามข้อ 2.1 รวม 221 โรงเรียน มาจังหวัดละ ร้อยละ 20 ได้โรงเรียน จำนวน 44 โรงเรียน รวมมีครู จำนวน 978 คน ซึ่งถ้าแบ่งโรงเรียนตาม ขนาดต่างๆ จะปรากฏจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนขนาด			
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม
1. บุรีรัมย์	4	6	14	24
2. สุรินทร์	-	2	5	7
3. ศรีสะเกษ	4	8	5	17
4. อุบลราชธานี	12	16	21	49
5. ชัยภูมิ	2	5	18	25
6. อุดรธานี	4	8	28	40
7. มหาสารคาม	3	5	15	23
8. สกลนคร	5	11	20	36
รวม	34	61	126	221

2.3 สุ่มครูจากโรงเรียนทั้ง 44 โรงเรียน ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ให้ได้จำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง 372 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

2.4 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มประสบการณ์ทำงานของครู ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแจกแบบสอบถามแยกตามประสบการณ์ของครู จำนวนเท่าๆ กัน ซึ่งมี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี, 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง

จังหวัดที่สุ่ม	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูในโรงเรียน	จำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง
1. บุรีรัมย์	ใหญ่	1	45	17
	กลาง	1	33	13
	เล็ก	3	32	12
	รวม	5	110	42
2. สุรินทร์	ใหญ่	0	0	0
	กลาง	1	12	4
	เล็ก	1	10	4
	รวม	1	22	8
3. ศรีสะเกษ	ใหญ่	1	41	16
	กลาง	1	30	11
	เล็ก	1	10	4
	รวม	3	81	31
4. อุบลราชธานี	ใหญ่	1	55	21
	กลาง	2	86	34
	เล็ก	6	80	30
	รวม	9	221	85
5. ชัยภูมิ	ใหญ่	1	38	15
	กลาง	1	30	11
	เล็ก	3	35	13
	รวม	5	103	39
6. อุครธานี	ใหญ่	1	40	15
	กลาง	2	60	23
	เล็ก	5	56	21
	รวม	8	156	59

ตารางที่ 3 (ต่อ)

จังหวัดที่สุ่ม	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูในโรงเรียน	จำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง
7. มหาสารคาม	ใหญ่	1	59	22
	กลาง	1	33	13
	เล็ก	3	56	21
	รวม	5	148	56
8. สกลนคร	ใหญ่	1	40	15
	กลาง	2	55	21
	เล็ก	4	42	16
	รวม	7	137	52
รวม	ใหญ่	7	318	121
	กลาง	11	337	129
	เล็ก	26	323	122
	รวม	44	978	372

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา ที่ตั้งโรงเรียน และจังหวัด

ตอนที่ 2 เป็นปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ มีระดับปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ระดับปัญหาการปฏิบัติงานมาก ระดับปัญหาการปฏิบัติงานปานกลาง ระดับปัญหาการปฏิบัติงานน้อย และระดับปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัยจากเอกสาร และตำราที่เกี่ยวกับหลักการ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจาก พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 98-104)
3. กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยยึดแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการ ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32) มี 12 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ด้านพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริม และค้ำสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรมหน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามของ สฤณี กุลภา (2547 : 145-153) ซึ่งครอบคลุมทั้ง 12 ด้าน รวม 53 ข้อ โดยแบ่งเป็น
 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ
 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ
 3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 5 ข้อ
 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 4 ข้อ
 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ
 6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ
 7. การนิเทศการศึกษา จำนวน 3 ข้อ
 8. การแนะแนวการศึกษา จำนวน 3 ข้อ
 9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ
 10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน จำนวน 4 ข้อ
 11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จำนวน 2 ข้อ

12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา จำนวน 3 ข้อ

4. นำแบบสอบถามเสนอประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ตรวจสอบพิจารณา

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง เนื้อหา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ มี 5 ท่าน ประกอบด้วย

5.1 นายณรงค์ แก้วสิงห์ ตำแหน่งหัวหน้างานวิจัย วิทยาลัยการอาชีพจังหวัด ร้อยเอ็ด ระดับการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

5.2 นางสนใจ ช่วยชู ตำแหน่ง ครู คส.1 โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ระดับการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

5.3 นายสุรพล คำมูลนา ตำแหน่งรองฝ่ายวิชาการ โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ระดับการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

5.4 นายศรศักดิ์ หล่มศรี ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเชียงยืน จังหวัด มหาสารคาม ระดับการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

5.5 นางอพันศรี พูลพุทธา ตำแหน่ง พนักงานบริหารทั่วไป สังกัด กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระดับการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย การศึกษา

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำเสนอ ประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง ก่อนจะนำไปทดลอง เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม

7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในจังหวัดร้อยเอ็ดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาคุณภาพเป็นรายข้อ และทั้งฉบับ ด้วย การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน ของแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.37 ถึง 0.79 และ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.96

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าคุณภาพเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยฯ อีกครั้งเพื่อปรับปรุง ก่อนดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือรับรองจากคณะครุศาสตร์ และแบบสอบถาม ส่งทางไปรษณีย์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และได้ขอให้โรงเรียนแจกแบบสอบถามแยกตามประเภทการทำงานของครูจำนวนเท่าๆ กัน ซึ่งมี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประเภทการทำงาน 1-5 ปี, 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป
3. ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายแล้วเสร็จในวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2551 จำนวน 44 โรงเรียน และผู้วิจัยขอให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามกลับถึงผู้วิจัยภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 กรณีที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับ ผู้วิจัยใช้วิธีโทรศัพท์สอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามและส่งกลับให้กับผู้วิจัยภายในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาได้ร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด มาคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่ตอบสมบูรณ์
2. ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาร้อยละ
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาดำเนินการดังขั้นตอนต่อไปนี้
 - 3.1 นำแบบสอบถามที่ได้มา ซึ่งมี 5 ระดับ มากำหนดระดับคะแนน ดังนี้

ระดับปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับปัญหาการปฏิบัติงานมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับปัญหาการปฏิบัติงานปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับปัญหาการปฏิบัติงานน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

3.2 ดำเนินการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	มีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดมหาสารคาม เป็นรายด้าน และโดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสิทธิภาพทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาค่า F-test (One-way ANOVA) กรณีที่พบความแตกต่าง ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Duncan

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ Item-total Correlation

2.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบัก

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ F-test (One-way ANOVA) กรณีที่พบความแตกต่าง ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Duncan

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY